

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-18>

Левик Анастасія, аспірантка кафедри теорії, історії архітектури та синтезу мистецтв НАОМА (науковий керівник: кандидат архітектури, доцент А. М. Давидов)

Етапи формування кампусу Національного технічного університету України «Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського»

Ключові слова: архітектура, архітектурне середовище, університет, університетський кампус, студентське містечко, функціонально-просторова організація, Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського.

Anastasiia Levyk, PhD student at the Department of Theory, History of Architecture and Synthesis of Arts, NAFAA (academic mentor: Associate Professor Anatolii Davydov)

Stages of the formation of the campus of the National technical university of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Abstract. The thesis highlights the key stages in the formation of the university campus. The history of the university's architectural environment from the late 19th century to the 21st century is considered. The common and distinctive features of the buildings of different stages are identified.

Key words: architecture, architectural environment, university, university campus, functional-spatial organization, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute.

Одним з найбільших університетів України є НТУУ КПІ ім. І. Сікорського, в історії формування кампусу якого можна виділити три етапи: перший (1896–1902), другий (1902–1910), третій (1980-ті – початок ХХІ ст.).

Перший етап формування кампусу (1896–1902)

У листопаді 1896 р. було прийнято рішення про заснування в Києві політехнічного інституту, до складу якого мало увійти чотири відділи. В 1897 р. серед архітекторів проведено іменний конкурс ескізних проєктів архітектурного комплексу інституту. 24 березня 1898 р. визначено переможця конкурсу, яким став І. Кітнер. За проєктом архітектора І. Кітнера площа кампуса становила 40,5 га і була розрахована на 1200 студентів. У кампусі планувалося розмістити чотири відділення університету – хімічне, інженерне, сільськогосподарське та механічне. Реалізація цього проєкту розпочинається у 1898 р. Першим збудованим корпусом був хімічний (1899 р.), де тимчасово мали розміщуватися й усі інші відділення та бібліотека. Наступним був зведений головний корпус (1900 р.), після чого почалася активна розбудова інших інфраструктурних об'єктів

Section 1. Ukrainian art from ancient times to the present

кампуса. У 1901 р. всі відділи, окрім хімічного, були переміщені в головний корпус. Центральний вхід як головного корпусу, так і хімічного були орієнтовані на паркову зону. Розплануванням паркової зони кампусу університету в той час займався П. Сльозкін.

Композиційним центром кампуса є головний корпус, розміщений на осі пішохідної доріжки, яка замкнена курдонером, організованим перед центральним входом в корпус. Цегляна триповерхова будівля головного корпусу виділяється з поміж інших своїм масштабом. Хімічний корпус також має курдонер та вихід до парку, однак є меншим за розміром та займає лише два поверхи. Між головним і хімічним корпусами протягом 1898–1900 рр. зведено два однакові чотириповерхові житлові будинки для співробітників КПІ. Поряд з головним корпусом у 1901 р. було збудовано окрему двоповерхову будівлю майстерень, в якій розміщувалися механічна цех-майстерня, котельні з електричною підстанцією, ливарні, кузні та головного будинку. Двоповерхова будівля учбового скотного двору була зведена у 1900 р. Характерною рисою будівель І. Кітнера був неороманський стиль з елементами неоготичного стилю.

Другий етап формування кампусу (1902–1910)

Наступним етапом розбудови кампуса займався архітектор В. Обремський. За його проєктом у 1907 р. була збудована триповерхова амбулаторія поблизу двох житлових будинків, зведених на першому етапі. Цього ж року також збудували двоповерхову студентську їдальню. Окрім, того неподалік від головного корпусу у 1910 р. добудували ще два однакові триповерхові житлові будинки. Усі будівлі другого етапу будівництва належать стилю модерн.

Третій етап формування кампусу (1980-ті – початок ХХІ ст.)

У цей час розбудовою кампуса займається група архітекторів та інженерів-конструкторів. Серед них архітектори В. Лиховодов, В. Сидоренко, В. Довгалюк, О. Думчев, О. Зиков, В. Крючков; інженери-конструктори – Л. Вовк, Е. Назаренко. За проєктом було збудовано три навчальні корпуси, нова велика бібліотека, їдальня, корпус для занять з фізичного виховання, гуртожитки (дванадцятиповерхові), профілакторій та житло для співробітників. Всі корпуси, збудовані в цей період, мають збірний залізобетонний каркас і відносяться до стилю функціоналізм.

Спільною рисою будівель першого та другого етапу будівництва є малоповерхова забудова з жовтої цегли. Третій етап будівництва характеризується значним збільшенням площі забудови та поверховістю. Всі будівлі та корпуси об'єднує орієнтація та вихід до паркової зони кампуса.

